

Nulita manželstva môže byť vyhlásená na základe uvedených titulov:

1. **nedostatok (*defectus*) manželského súhlasu** (kán. 1095 – 1103 CIC);
2. **manželské prekážky** (kán. 1083 – 1094 CIC);
3. **nedostatok kánonickej formy uzatvárania manželstva** (kán. 1108 CIC).

1. NEDOSTATKY MANŽELSKÉHO SÚHLASU

Kán. 1095

Uzavrieť manželstvo sú neschopní tí:

1. ktorým chýba dostačujúce používanie rozumu;
2. ktorí majú vážny nedostatok rozoznávacieho úsudku, ohľadne podstatných manželských práv a povinností, ktoré treba navzájom odovzdávať a prijímať;
3. ktorí z dôvodov psychickej prirodzenosti nedokážu vziať na seba podstatné záväzky manželstva.

Kán. 1096

§ 1. Na vznik manželského súhlasu je nevyhnutné, aby uzatvárajúcim stránkam nebolo neznáme aspoň to, že manželstvo je trvalé spolunažívanie muža a ženy, zamerané na plodenie detí nejakou sexuálnou súčinnosťou.

§ 2. Táto neznalosť sa po puberte neprezumuje.

Kán. 1097

§ 1. Omyl v osobe robí manželstvo neplatným.

§ 2. Omyl vo vlastnosti osoby, hoci je dôvodom na zmluvu, nerobí manželstvo neplatným, ak táto vlastnosť nie je priamo a zásadne chcená.

Kán. 1098

Kto uzaviera manželstvo oklamanej podvodom, vykonaným na získanie súhlasu ohľadne nejakej vlastnosti druhej stránky, ktorá svojou prirodzenosťou môže ťažko narúšať manželské spolunažívanie, uzaviera ho neplatne.

Kán. 1099

Omyl ohľadne jednoty alebo nerozlučiteľnosti, či sviatostnej hodnosti manželstva neruší manželský súhlas, len keď nedeterminuje vôľu.

Kán. 1100

Vedomie alebo mienka, že manželstvo je nulitné, manželský súhlas nevyhnutne nevylučuje.

Kán. 1101

- § 1. Prezumuje sa, že vnútorný súhlas sa zhoduje so slovami alebo znakmi, použitými pri slávení manželstva.
- § 2. Ak však niektorá stránka alebo obidve stránky pozitívnym úkonom vôle vylučujú samo manželstvo alebo niektorý podstatný prvok, alebo niektorú podstatnú vlastnosť manželstva, uzavierajú ho neplatne.

Kán. 1102

- § 1. Manželstvo s podmienkou, vzťahujúcou sa na budúcnosť, nemožno platne uzavrieť.
- § 2. Manželstvo uzavreté s podmienkou, vzťahujúcou sa na minulosť alebo na prítomnosť, je platné alebo neplatné podľa toho, či to, čo je predmetom podmienky, jestvuje alebo nie. § 3. Avšak podmienku, o ktorej sa hovorí v § 2, nemožno dovoľene pripojiť, ak nie je daná s písomným povolením miestneho ordinára.

Kán. 1103

Neplatné je manželstvo uzavreté pod nátlakom alebo z veľkého strachu, vyvolaného zvonku, hoci aj neúmyselne, od ktorého aby sa niekto oslobodil, je nútený vybrať si manželstvo.

2. JEDNOTLIVÉ ZNEPLATŇUJÚCE PREKÁŽKY

Kán. 1083 – VEK

- § 1. Muž pred dovŕšením šestnásteho roku života a žena pred dovŕšením štrnásteho roku nemôžu uzavrieť platné manželstvo.
- § 2. Konferencia biskupov má právo stanoviť vyšší vek na dovolené slávenie manželstva.

Kán. 1084 – IMPOTENCIA

- § 1. Predchádzajúca a trvalá impotencia mať styk buď zo strany muža, alebo ženy, buď absolútna, alebo relatívna, zneplatňuje manželstvo zo samej svojej prirodzenosti.
- § 2. Ak prekážka impotencie je pochybná buď z hľadiska právnej alebo skutkovej pochybnosti, uzavretiu manželstva netreba prekážať, ani manželstvo vyhlásiť za nulité, kým pochybnosť trvá. § 3. Neplodnosť manželstvo ani nezakazuje, ani nezneplatňuje pri zachovaní predpisu kán. 1098.

Kán. 1085 – JESTVUJÚCI PLATNÝ MANŽELSKÝ ZVÄZOK

- § 1. Neplatne sa pokúša o manželstvo, kto je viazaný zväzkom predchádzajúceho manželstva, hoci nedokonaného.
- § 2. Hoci predchádzajúce manželstvo je z akéhokoľvek dôvodu neplatné alebo rozviazané, predsa iné manželstvo nie je dovolené uzavrieť, skôr než o nulite alebo rozviazaní predchádzajúceho nie je zákonne a nepochybne isté.

Kán. 1086 – ROZDIELNOSŤ NÁBOŽENSTIEV

- § 1. Neplatné je manželstvo medzi dvoma osobami, z ktorých jedna je pokrstená v katolíckej cirkvi alebo do nej prijatá a formálnym úkonom od nej neodpadla, a druhá je nepokrstená.
- § 2. Od tejto prekážky sa nemá dišpenzovať, ak nie sú splnené podmienky, o ktorých sa hovorí v kán. 1125 a 1126.
- § 3. Ak stránka bola v čase uzavretia manželstva všeobecne považovaná za pokrstenú alebo jej krst bol pochybný, platnosť manželstva treba prezumovať podľa normy kán. 1060, kým sa s istotou nedokáže, že jedna stránka je pokrstená a druhá nepokrstená.

Kán. 1087 – POSVÄTNÝ RÁD

Neplatne sa pokúšajú o manželstvo tí, ktorí boli ustanovení v posvätných rádoch.

Kán. 1088 – SĽUB

Neplatne sa pokúšajú o manželstvo tí, ktorých viaže verejný doživotný sľub čistoty v rehoľnom inštitúte.

Kán. 1089 – ÚNOS

Medzi mužom a unesenou alebo aspoň zadržavanou ženou so zámerom uzavrieť s ňou manželstvo nemôže existovať nijaké manželstvo, ak si neskôr žena, oddelená od únoscu a umiestnená na bezpečnom a slobodnom mieste, sama od seba nezvolí manželstvo.

Kán. 1090 – ZLOČIN

- § 1. Kto so zámerom uzavrieť manželstvo s istou osobou spôsobí smrť jej manželskej stránke alebo vlastnej manželskej stránke, o toto manželstvo sa pokúša neplatne.
- § 2. Tiež neplatne sa pokúšajú o manželstvo medzi sebou tí, ktorí vzájomným fyzickým alebo morálnym pričinením spôsobili smrť manželskej stránke.

Kán. 1091 – POKRVENSTVO

- § 1. V priamej línii pokrvnosti je manželstvo neplatné medzi predkami a potomkami tak zákonnými, ako aj prirodzenými.
- § 2. V bočnej línii je neplatné až do štvrtého stupňa vrátane.
- § 3. Prekážka pokrvnosti sa neznásobuje.
- § 4. Nikdy sa nemá dovoliť manželstvo, ak je pochybnosť, či stránky sú pokrvné v niektorom stupni priamej línie alebo v druhom stupni bočnej línie.

Kán. 1092 – PRÍBUZENSTVO, ŠVAGROVSTVO

Švagrovstvo v priamej línii zneplatňuje manželstvo v každom stupni.

Kán. 1093 – PREKÁŽKA VEREJNEJ MRAVOPOČESTNOSTI

Prekážka verejnej mravopočestnosti vzniká z neplatného manželstva po začatí spoločného života buď zo všeobecne známeho, alebo verejného konkubinátu; zneplatňuje manželstvo v prvom stupni priamej línie medzi mužom a pokrvnými ženou a obrátene.

Kán. 1094 – ADOPCIA

Manželstvo nemôžu medzi sebou platne uzavrieť tí, ktorí sú spojení zákonným príbuzenstvom, pochádzajúcim z adopcie v priamej línii alebo v druhom stupni bočnej línie.

3. KÁNONICKÁ FORMA SLÁVENIA MANŽELSTVA

Kán. 1108

- § 1. Iba tie manželstvá sú platné, ktoré sa uzavierajú pred asistujúcim miestnym ordinárom alebo farárom, alebo pred kňazom či diakonom, ktorých delegoval jeden z nich, ako aj pred dvoma svedkami, ale podľa pravidiel vyjadrených v nasledujúcich kánonoch a pri neporušení výnimiek, o ktorých sa hovorí v kán. 144, 1112, § 1, 1116 a 1127, § 1-2.
- § 2. Asistujúcim pri uzavieraní manželstva sa rozumie iba ten, kto je prítomný a žiada prejav súhlasu uzavierajúcich stránok a v mene Cirkvi ho prijíma.